

הלכות ברכת הפירות וריו

המת¹⁰ ישתה מעט מן המים שלא תהא ברכתו לבטלה ואח"כ ישפך השאר¹¹ ואף לאומרים¹² שטעם המנהג הוא מפני שמלאך המות מטיל טפת דם המות במים והשותה מהן מסתכן מ"מ שומר מצוה לא ידע דבר רע¹³ ומאחר ששתה מעט שאין ברכתו לבטלה ישפך השאר משום חשש סכנה¹⁴.

ואם שמע שהתקופה נופלת ימתין מעט עד שעברה התקופה וישתה כי יש אומרים שאין סכנה בהם אלא לשתות בשעת התקופה¹⁵ ואף האומרים שכל שלא היה בהם ברזל בשעת התקופה יש סכנה לשתות מהם גם אח"כ מ"מ שומר מצוה לא ידע דבר רע¹⁶:
מזו השתה מים ושופך מעט קודם שתייתו משום חשש מים הרעים¹⁷ ישפך קודם שיתחיל לברך ולא אחר הברכה¹⁸ משום בויון הברכה¹⁹.

רז דין ברכה אחרונה על פירות וכו' כ' סעיפים:

א על פירות האילן חוץ מה' מינים שיתבאר כסימן ר"ח²⁰ ועל כל פירות אדמה וירקות וכל דבר שאין גידולו מן הארץ מברך לאחריהם כורא נפשות רבות²¹ ואם אבל כשעור מכל מין ומין ממינים אלו²² מברך לאחריהם ברכת אחת כיון שכרכתם שוה²³ וה"ה אם אבל ושתה²⁴.

וברכה זו חותם בה בלא שם שאומר ברוך חי העולמים²⁵ לפי שיי"א שתקנו בה התימה²⁶ ויש אומרים²⁷ שלא תקנו אלא הוא מטבב קצר²⁸:

ב והסורגן הוא מולשון כל מחסורך עלי²⁹ כלומר צרכי סיפוקן שהם חסרים וצריכים להם לצורך קיום חיותם שאי אפשר להם להתקיים זולתם כגון לחם ומים ועל כל מה שבראת³⁰ להתיות בהם הם שאר הדברים שבראם להתענג בהם כגון מיני פירות³¹ ויש אומרים³² שחסורגן הוא דבוק לעל כל מה שבראת כלומר שהם חסירים וצריכים לכלל מה שבראת להחיות בו³³.
צריך לומר חי בצר"ל³⁴:

הסימנים החסרים לא נדפסו בתוך הש"ע מעולם וכל מבקשם ימצאם [לקמן] בתוך סדר ברכת הנהנין³⁵
מזהב המחבר וצלח"ה

וש"ע. וכו' בלוח ברה"ט פ"א ה"ו סדר ברה"ט שם.
ג ולענין צירופם לשעור ראה סדר ברה"ט פ"ח ה"ו.
ד מור הש"ע.
ה מ"א ס"ק א.
ו רבינו יונה ברכות מה ב ר"ה ובידו של רבינו ש"ת הרשב"א
ה"א ס' קטנ. רבינו ידוהם נתיב מו ה"ג. ש"ע.
ז ירושלמי ברכות פ"ו ה"א. רא"ש ברכות פ"ו ס' ח. מור.
ח רבינו יונה שם.
ט בכרכת הפירות והמצוות שפתיחתן היא התימתן.
י שופמים י"ב.
יא לשון נוכח. שער הנצות פ"י עקב ד"ה נהגור לענין
ראשון. מ"א ר"ש חסין. וכו' בנסח המידור.
יב תוס' ל"א א ד"ה בורא. רא"ש שם. מור. מ"ו ס"ק א.
יג מור בשם י"א. ב"י.
יד מ"א ר"ש חסין. וכו' בנסח המידור.
טו ס' רה בפרק א (בסדר ובלוח ברה"ט). ס' רי בפרק ח
(ובלוח ברה"ט פ"ב). ס' ר"א בפרק י (ובלוח ברה"ט פ"ג).

עג ראה ש"ע י"ד ס' שלש ס"ה.
עד ס' חסרים ס' תתנא. מ"א ס"ק ח.
עה כל בו ס' קוד פ"ב בשם י"א. מ"ו י"ד ס' שלש ס"ק
ה. ש"ך שם ס"ק ח.
עו קדלת ח, ה.
עז כנסת הגדולה ס' דר בתנ"ש. מ"א שם. אליה רבה
ס' רב ס"ק א. וראה גם לקמן שם.
עח ס' חסרים שם. מ"א שם. ס' תנא ס"ק ח.
עט כולקמן שם ספ"ו וס"ג.
פ כולקמן ה"ל שצורת גוף נפש ס"ד.
פא ס' חסרים ס' קיא וס' תתנא.
פב אליה רבה שם. וראה גם לקמן ס' רצו ס"ה וס"ג.

סימן רז

א ס' זה בשוע"ר לא הניע לרד"ג, וראה סדר ברה"ט פ"א ה"ו.
ב רב פפא ברכות מ"ב, ב ותוס' שם ר"ה עבדנא. מור